



Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları
Yayın No: 1481

DİN GÖREVLİSİ İLE 365 GÜN • 2

Hazırlayanlar
Ayşe Adan Kurt
Bedirhan Demirci
Dilek Doğan
Haluk Zahid Kızılyer

Yayın Koordinatörü: Murat Aydemir
Editör: Rukiye Oklan
Son Okuma: Veysel Altuntaş
Kapak ve İç Tasarımı: Tuncay Avşar

*Bu eserin ilmi/edebi redaksiyonu
İLK SAY Kurulu marifetiyle yapılmıştır.*

1. Baskı, Mart 2025, Ankara, 10.000 adet
ISBN 978-625-4286-89-6
Sertifika No: 48058

© Bütün yayın hakları Türkiye Diyanet Vakfı'na aittir.
Bu eser, Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık
Ticaret İşletmesi Yönetim Kurulu'nun 12.07.2024 tarih ve
189 sayılı kararı ile basılmıştır.



Ostim OSB Mah. 1256 Cd. No:11
Yenimahalle / ANKARA
0312 354 91 31 (pbx)
0312 354 91 32
bilgi@tdv.com.tr



DİN GÖREVLİSİ İLE 365 GÜN

2

HER GÜN BİR ÂYET, BİR HADİS,
BİR FETVA, BİR HİKMETLİ SÖZ



İÇİNDEKİLER

1.Gün	Mekke: Şehirlerin Anası	1	28.Gün	Ezanın Tarihçesi	70
2.Gün	Anne Babanın İlk Görevleri	4	29.Gün	Ferâset: Allah'ın Nûruyla Bakmak	72
3.Gün	Peygamberimizi Sevmek	7	30.Gün	Gelecek Zaman Tasavvuru	75
4.Gün	Avlanma: Helâl Rızık Uğruna	10	31.Gün	Güneş, Ay ve Yıldızlar	77
5.Gün	Azîmet ve Ruhsat: Her Zorlukla Beraber Bir Kolaylık	13	32.Gün	Medine: Peygamber Diyarı	81
6.Gün	Beden Bakımı ve Temizliği	15	33.Gün	Peygamberimizin Huneyn'deki Cesareti	83
7.Gün	İslâm Davetçilerine Kurulan Tuzaklar	17	34.Gün	Hutbe: Minberden Okunan Öğüt	86
8.Gün	Bilgi: Hayatın Kılavuzu	19	35.Gün	Hüküm Koyucu Olarak Peygamberimiz	88
9.Gün	İnsanın Katli, İnsanlığın Katlidir	22	36.Gün	Hz. Mûsâ ve Hz. Hârûn: İki Kardeş Peygamber	91
10.Gün	Allah'ın Görünmeyen Kulları Cinler	24	37.Gün	Cehennem: Sonsuz Ceza	94
11.Gün	Cuma: Günlerin En Faziletlisi	26	38.Gün	Uhud Savaşı	97
12.Gün	Alışveriş Adabı	28	39.Gün	Diğer Din Mensuplarına Benzememek	99
13.Gün	Tabiata Hikmet, Rahmet ve Sevgi ile Bakabilmek	32	40.Gün	Hizmet Alan ile Veren Arasındaki İletişim	101
14.Gün	Çocuk Hakları	37	41.Gün	Ahireti Dünyaya Tercih Etmek	104
15.Gün	Dalkavukluk	40	42.Gün	Günlük Eşyalarımız	107
16.Gün	Peygamberlere İman	42	43.Gün	Müşrikler: Allah'a Ortak Koşanlar	109
17.Gün	Dinde Zorlama Yoktur	44	44.Gün	Allah'ın Hastalıklara Şifa Vermesi	111
18.Gün	Din: İlâhî Kılavuz	48	45.Gün	Peygamberimizin Merhameti	114
19.Gün	Aşırıktan Uzak ve Ölçülü Olmak	50	46.Gün	Peygamberimiz ve Hz. Ebû Bekir'in Arkadaşlığı	116
20.Gün	Allah'tan Bağışlanma Dilemek	53	47.Gün	Hz. Peygamber'in de Bir İnsan Oluşu	118
21.Gün	Dünya ve Âhiret Dengesi	55	48.Gün	Peygamberimizin Kusursuz Bilgi Kaynağı Vahiy	120
22.Gün	Dünyevileşme ve Tamahkârlık	58	49.Gün	Mutluluk ve Mutsuzluk	123
23.Gün	Hz. Peygamber'in Ahlakı	60	50.Gün	Peygamberimizin İslâm'a Daveti	125
24.Gün	Estetik, Zarafet ve Sanat	62			
25.Gün	Evlilik ve Eş Seçimi	64			
26.Gün	Eşlerin Birbirine Sevgi ve Saygısı	66			
27.Gün	Ezan: Çağları Aşan Mukaddes Çağrı	68			

51.Gün	Hız. Peygamber'in Eşyaya Yaklaşımı	127	80.Gün	Münafıklık: Dinde İki Yüzlülük	194
52.Gün	Peygamberimizin Giyim Tarzı	129	81.Gün	Niyet-Amel İlişkisi	197
53.Gün	Peygamberimizin İsimleri	132	82.Gün	Ortaklık: Beraberliğin Bereketi	199
54.Gün	Bir Peygamber Olarak Hız. Muhammed	134	83.Gün	Peygamberler: Tarihın Rehberleri	201
55.Gün	Peygamberimizin Ayrıcalıkları	137	84.Gün	Peygamberlere İman İl	203
56.Gün	Peygamberimizin İrşad Tarzı	139	85.Gün	Ramazan Ayı: Arınma Mevsimi	205
57.Gün	Peygamberimizin Vefatı	141	86.Gün	Resim ve Heykel: Yaratmak Allah'a Mahsustur	207
58.Gün	Hız. Peygamberin Evlilikleri	144	87.Gün	Rıfk: Her İşte Nezaket	209
59.Gün	Bedir Savaşı	147	88.Gün	Ruh: Bedenin İkizi	211
60.Gün	İrkçılık: Câhiliye Zihniyeti	149	89.Gün	Rüya: Uykudaki Âlem	213
61.Gün	Su: Hayat Kaynağımız	151	90.Gün	Sabır	215
62.Gün	İflas: Varlığı Yitirmenin Ağır Sınavı	154	91.Gün	Sağlık: Değeri Az Bilinen Nimet	217
63.Gün	İhlâs ve Samimiyet	156	92.Gün	Sahâbe Arası İletişim	219
64.Gün	İhsan: O Seni Görüyor!	158	93.Gün	Sahte Peygamberler	222
65.Gün	Cehennem Ağızı Zakkum	161	94.Gün	Sahur ve İftar	225
66.Gün	İslâm Hukukunda Eşitlik İlkesi	163	95.Gün	Salvele: Peygamberimizi Hürmetle Anmak	227
67.Gün	Din İstismarı: Dini Kötüye Kullanma	166	96.Gün	Savaş Esirlerine Karşı Tutum	229
68.Gün	İşçi ve İşveren İlişkileri	169	97.Gün	Hayırlı Nesiller	231
69.Gün	İlim, Her Müslüman'a Farzdır	171	98.Gün	Savaş Hukuku ve Ahlakı	233
70.Gün	Karaborsacılık	173	99.Gün	Sevap ve Günah: Amellerin Karşılığı	236
71.Gün	Kısas	176	100.Gün	Sevgi	238
72.Gün	Kur'an Kıssalarının Hikmeti	178	101.Gün	Sorumluluk Bilinci	240
73.Gün	En Hayırlı Amel	180	102.Gün	Sosyal Hayatın Kadın Mimarları	242
74.Gün	Dua ile Yalvarmak, Bedduadan Kaçınmak	182	103.Gün	Mümin Erkek ve Kadınlar	244
75.Gün	Muhacir ve Ensar: İslâm'ın İlk Kardeşliği	184	104.Gün	Güzel ve Anlamlı Söz	246
76.Gün	Mute Savaşı	186	105.Gün	Suffe ve Ashâbı: İslâm'ın İlk Medresesi	248
77.Gün	Mükellefiyet: İnsan Olma Sorumluluğu	188	106.Gün	Canlılar Âlemi: Hepsı O'nun Eseri	250
78.Gün	Müminin Özellikleri	190	107.Gün	Süt Akrabalığı	252
79.Gün	Müminin İyilik Çabası	192	108.Gün	Rızık Allah'tandır	255
			109.Gün	Şefaât	258
			110.Gün	Mesken Mahremiyeti	261

111.Gün	Şehitlik: Allah Yoluna Can Feda	263	145.Gün	Âmene'r-Resûlü	342
112.Gün	Şeytan: İnsanın Zalim Düşmanı	266	146.Gün	Antlaşma Ahlakı	345
113.Gün	Allah Yoluna Davet	268	147.Gün	Antlaşmaya Bağlılık	347
114.Gün	Özel Hayata Müdahale	271	148.Gün	Arkadaş Seçimi	349
115.Gün	Tefsir: Kur'an'ı Anlama Çabası	273	149.Gün	Âyetü'l-Kürsî	351
116.Gün	Teheccüd Namazı	276	150.Gün	Aylar	353
117.Gün	Tevekkül: Allah Ne Güzel Vekildir!	279	151.Gün	Azim ve Sebat	355
118.Gün	Ticaret Ahlakı	281	152.Gün	Azimet ve Ruhsat	357
119.Gün	Toplumsal Düzen ve Adalet	284	153.Gün	Başarı	359
120.Gün	Birlik ve Beraberlik Ruhu	287	154.Gün	Bebeğe İsim Koyma	361
121.Gün	Tuvalet Âdabı	289	155.Gün	Beddua	363
122.Gün	Secde: Allah'a En Yakın An	291	156.Gün	Birlikte Yaşama Ahlakı	365
123.Gün	Yitik Mal: Ateşten Emanet	293	157.Gün	Bulutlar ve Yağmur	367
124.Gün	Zaman Bilinci	295	158.Gün	Canın Korunması	370
125.Gün	Haccın Şiar ve İkramları	298	159.Gün	Cesaret	373
126.Gün	Zina	300	160.Gün	Cömertlik	375
127.Gün	Âdâb-ı Muâşeret	303	161.Gün	Cüz ve Sûreler	377
128.Gün	Adalet	306	162.Gün	Çocuk Sevgisi	379
129.Gün	Aile Huzuru	308	163.Gün	Çoklukla Övünmek	381
130.Gün	Aile Mahremiyeti	310	164.Gün	Denizler	383
131.Gün	Akıl ve Din	312	165.Gün	Dilin Âfetleri	385
132.Gün	Aklın Korunması	314	166.Gün	Diline Sahip Çıkmak	387
133.Gün	Alay Etmemek	316	167.Gün	Dini Allah'a Has Kılmak	389
134.Gün	Alışkanlık	318	168.Gün	Tabiat Olayları	391
135.Gün	Âlimin Ahlakı	320	169.Gün	Doğal Afetler	394
136.Gün	Allah İçin Buğzetmek	322	170.Gün	Doğal Kaynaklar	396
137.Gün	Allah İçin Sevmek	324	171.Gün	Doğru Sözlü Olmak	398
138.Gün	Allah'ın Emrine Teslimiyet	326	172.Gün	Dokunulmazlıklar	400
139.Gün	Allah'ın Koruması	329	173.Gün	Dostluk	403
140.Gün	Allah'ın Kudreti	331	174.Gün	Dua, Salât ve Selâm	405
141.Gün	Allah'ın İnsana Verdiği Değer	334	175.Gün	Duanın Vakti	407
142.Gün	Allah'ın Rızası	336	176.Gün	Düğün	409
143.Gün	Allah'ın Verdiği Nimetler	338	177.Gün	Ehl-i Beyt	411
144.Gün	Allah'ın Yardımı	340	178.Gün	Ehl-i Kitap ile İlişkiler	414

179.Gün	Hak ve Adalet	416	212.Gün	İmsak	486
180.Gün	El Emeğine Saygı	418	213.Gün	İmanı Korumak	488
181.Gün	Güzel Örnek Olmak	420	214.Gün	İsâr: Önceliği Kardeşine Vermek	490
182.Gün	Endişe ve Korkudan Allah'a Sığınmak	423	215.Gün	İslâm'da Eğitim ve Öğretim	492
183.Gün	Engellilik	425	216.Gün	İslâm'ın Esasları	495
184.Gün	Erdemli Davranmak	427	217.Gün	İhtiyaca Rağmen Tok Gözlü Olmak	497
185.Gün	Evlilikte Denklik	429	218.Gün	İstişare	500
186.Gün	Evrendeki Düzen	432	219.Gün	İyi Arkadaş	503
187.Gün	Fıkıh ve Fakih	434	220.Gün	İyi Niyet	505
188.Gün	Fal ve Kehânet	436	221.Gün	Kâbe	507
189.Gün	Faydasız İşler (Mâlâyânî)	439	222.Gün	Kanaat	509
190.Gün	Hüküm ve Hikmet	441	223.Gün	Karakter	512
191.Gün	Fıravun	443	224.Gün	Kazâ Namazı	514
192.Gün	Gençlik	445	225.Gün	Keşke Dememek	516
193.Gün	Güvenilir Olmak	447	226.Gün	Kibir	519
194.Gün	Güzel Söz	449	227.Gün	Kimlik ve Âidiyet	522
195.Gün	Hakki İnkâr	451	228.Gün	Kişisel Bakım	524
196.Gün	Hak ve Bâtıl	453	229.Gün	Kitap ve Yazı	526
197.Gün	Haksız Kazanç	455	230.Gün	Kur'an ve Sünnete Bağlılık	528
198.Gün	Haset	457	231.Gün	Kötülüğe Engel Olmak	531
199.Gün	Hastalık	459	232.Gün	Kul Hakkı	533
200.Gün	Hatim	461	233.Gün	Kur'an Kıssaları	536
201.Gün	Korku ve Ümit	463	234.Gün	Kuşlar	538
202.Gün	Hayat	465	235.Gün	Lânete Uğramak	540
203.Gün	Heva ve Heves	467	236.Gün	Malın Dokunulmazlığı	542
204.Gün	Hırs	469	237.Gün	Merhamet	544
205.Gün	Hırsızlık	471	238.Gün	Mescid-i Aksâ	546
206.Gün	Hüküm ve İctihad	473	239.Gün	Mescit Yaptırmak	548
207.Gün	İçki	475	240.Gün	Dağlar	551
208.Gün	İftar	477	241.Gün	Miras	554
209.Gün	İhmalkârlık	479	242.Gün	Muhtaca Yardım Etmek	556
210.Gün	İlim ile Amel Etmek	481	243.Gün	Murakabe Bilinci	558
211.Gün	İlim Tahsili	483	244.Gün	Musibet	560
			245.Gün	Mutluluk	562

246.Gün	Mutsuzluk	564	280.Gün	Tevazu	645
247.Gün	Mübarek Vakitler	566	281.Gün	Teyemmüm	647
248.Gün	Musiki ve Eğlence Adabı	568	282.Gün	Ticaret ve Helâl Kazanç	650
249.Gün	Oruç Çeşitleri	570	283.Gün	Töybenin Kabulü	652
250.Gün	Nasihah	572	284.Gün	Tutarlılık	654
251.Gün	Nefis Terbiyesi	575	285.Gün	Tüketim Ahlakı	656
252.Gün	Nemrud	577	286.Gün	Uğursuzluk İnancı	659
253.Gün	İrzin ve Neslin Korunması	580	287.Gün	Ümit	661
254.Gün	Nikâh	582	288.Gün	Varlıkla İmtihan	663
255.Gün	Allah'ın Azabı	585	289.Gün	Vatan	665
256.Gün	Ömür	588	290.Gün	Köle Azat Etmek	667
257.Gün	Güçlü ve Özgüvenli Mümin Olmak	590	291.Gün	Vefa	669
258.Gün	Pişmanlık	592	292.Gün	Yaratılış	671
259.Gün	Ribat	594	293.Gün	Peygamberimizin Yaşamındaki Sadelik	674
260.Gün	Riya	596	294.Gün	Yaşlılık	676
261.Gün	Sahur	598	295.Gün	Yetinme ve İktisat	679
262.Gün	Hastalık II	600	296.Gün	Zan	682
263.Gün	Sâlih Amel	602	297.Gün	Zühd	684
264.Gün	Saygılı Davranmak	604	298.Gün	İbadete Teşvik	686
265.Gün	Semûd Kavmi	607	299.Gün	İnsanın Özü	688
266.Gün	Sıla-i Rahim	609	300.Gün	Zafer Allah'tandır	690
267.Gün	Siret	611	301.Gün	Kamu Malına El Uzatmak	692
268.Gün	Âd Kavmi	613	302.Gün	Yöneticiye Bağlılık	694
269.Gün	Su	616	303.Gün	İdareciliğe Talip Olmamak	697
270.Gün	Suç ve Ceza	618	304.Gün	Konuşma Âdabı	699
271.Gün	İbadette Devamlılık	621	305.Gün	Dinleme Âdabı	701
272.Gün	Şahitlik	623	306.Gün	Mescidde Saygılı Olmak	704
273.Gün	Nefsin İstekleri	625	307.Gün	Toprak	706
274.Gün	Şirk	628	308.Gün	Su İçme Âdabı	708
275.Gün	Şükür	631	309.Gün	İpekli Giymek	710
276.Gün	Takvim	634	310.Gün	Topluluk İçinde Oturma Âdabı	712
277.Gün	Tarih	636	311.Gün	Yeryüzü	714
278.Gün	Tarihten İbret Almak	639	312.Gün	Helâk Edilen Kavimler	716
279.Gün	Tedavi	642			

313.Gün	Sabah Namazının Fazileti	718
314.Gün	Yeni Ay	720
315.Gün	Fitne ve Karışıklık Zamanları	722
316.Gün	Başkasına Giyabında Dua Etmenin Fazileti	724
317.Gün	Lânet	726
318.Gün	Müslüman'ın Başına Gelen Felakete Sevinmemek	729
319.Gün	Karşı Cinsle Benzemeye Çalışmamak	731
320.Gün	Başka Din ve Kültürlere Özenmemek	733
321.Gün	Cenazenin Ardından Yas Tutmak	736
322.Gün	Köpek ile Avlanmak	738
323.Gün	Mescitleri Temiz Tutmak	740
324.Gün	Namazda İmama Uymak	742
325.Gün	Namazda Sağa Sola Bakınmamak	744
326.Gün	Kur'an'ı Korumak	746
327.Gün	Karantina	748
328.Gün	Ağaçlar	750
329.Gün	Kötülüğün Toplu Cezalandırılması	753
330.Gün	Allah Yolunda Mücadelede Kararlılık	755
331.Gün	İmanın Şubeleri	757
332.Gün	Kâfirin Müslüman Olduktan Sonraki Ameli	760
333.Gün	Kötü Düşüncelerin Eyleme Dönüşmemesi	762
334.Gün	Son Peygamber, Son Risalet	764
335.Gün	Çocuk Sevgisi	767
336.Gün	İnsanlardan İstemek ve Dilenmek	769
337.Gün	Şirkin Cezası	771
338.Gün	Kâbe'nin Yıkılması ve Tekrar İnşa Edilmesi	773
339.Gün	Hayvanlar Âlemi	775
340.Gün	Allah'ın Eşsiz Kudreti ve Bereketi	777

341.Gün	Hız. Âişe	779
342.Gün	Husumet	781
343.Gün	Takva Örtüsü	783
344.Gün	Marifetullah: Allah'ı Tanımak	785
345.Gün	Dinde İhtiyatlı Olmak ve Şüpheden Uzak Durmak	787
346.Gün	Gayrimüslim Akriba ile İlişki	789
347.Gün	İki Yüzlülük	791
348.Gün	Teshircilik	795
349.Gün	Nimet ve Şükür	797
350.Gün	Kalp	799
351.Gün	Tecessüs: Gereksiz Merak	802
352.Gün	Kötülere ve Kötülüğe Özenmemek	804
353.Gün	Dünyalık Kaygısı	806
354.Gün	Öz Güven	809
355.Gün	Karamsarlık	812
356.Gün	İman ve Rıza	814
357.Gün	Âhiret Mutluluğu	816
358.Gün	Allah'a Yakınlık ve Saygı	819
359.Gün	Hayat İmtihanı	822
360.Gün	Hâbil ve Kâbil	824
361.Gün	Her Hâlükârda İyilik	826
362.Gün	İtham ve Töhmetten Kaçınmak	828
363.Gün	Gösterişten Kaçınmak	830
364.Gün	Hız. Meryem	832
365.Gün	Arş	834

ÖN SÖZ

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla.

İslâm dini, hayatın her alanında kendini gösteren, insanları kendi gösterdiği geniş ve şeffaf daire içerisindeki hayata yönlendiren bir hayat sistemidir. İslâm'da yer alan bu dairenin sınırları insanı iyiliğe ulaştırmak amacıyla belirlenmiştir. Bunun yanında İslâm, kurallarını “*Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız.*” (Buhârî, İlim, 11; Müslim, Cihâd 5) düsturu üzerinden planlamıştır.

İslâm, Peygamber Efendimizin (s.a.s.) yaşantısında kendisine yer bulmuştur. Müslümanlar, İslâm'ı Peygamber Efendimizin (s.a.s.) yaşantısında ve sözlerinde görmüş, onu somut bir örneklik olarak yaşamlarına rehber edinmişlerdir. Peygamber Efendimizin her sözü, her davranışı onu takip edenlere bir ışık olmuştur. Son peygamber Resûl-i Ekrem (s.a.s.), ümmetine iki rehber bırakmış ve bu hususta şöyle buyurmuştur: “*Size iki şey bırakıyorum, onlara sımsıkı sarıldığınız sürece yolunuzu asla şaşırmayacaksınız. Bunlar: Allah'ın kitabı ve peygamberinin sünnetidir.*” (Muvatta', Kader, 3)

Camiler; Müslümanların sadece vakit namazlarını eda ettikleri yerler değil, Müslümanların bir araya geldikleri, din ve sosyal yaşam hakkındaki ilimleri öğrendikleri, maneviyatlarını güçlendirdikleri mekânlardır. Camiler, İslam medeniyetinde tüm Müslümanların yaşam merkezi konumundadır.

Günümüzde bilgi aktarımının çok hızlı bir şekilde yayılması önemli görülse de en etkili iletişim yolu, mesajın yüz yüze aktarılmasıdır. Geçmiş dönemlerde erkek ve kadın din görevlilerinin pratik olarak başvuracakları, İslam dininin yüce hakikatlerini aktaracakları “*Din Görevlisi ile 365 Gün*” isimli eser yayımlanmıştı. Bu çalışmadan sonra din görevlilerinden gelen talepler doğrultusunda “*Din Görevlisi ile 365 Gün - 2*” adlı çalışma da hazırlanmıştır.



“Din Görevlisi ile 365 Gün - 2” kitabında ilk kitaptan farklı olarak yeni konu başlıkları ile o konunun altında yer alan âyet, hadis, fetva veya hikmetli sözlerden en az biri bağlantılı olarak seçilmiştir. Bu şekilde genel anlamda bir akış takip edilirken gün bazında düşünüldüğünde tekdüze bir anlatımdan uzaklaşmaya çalışılmıştır. İlgili âyet ve hadisler ile aktarılan diğer bilgilerin kaynakları gösterilmiş, az da olsa bazı konular önemine binaen tekerrür etmiştir. Âyet meâllerinde Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları tarafından neşredilen *Kur’an Yolu Meali* ve Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları tarafından neşredilen *Kur’ân-ı Kerîm Açıklamalı Meâli* tercih edilmiştir. Hadislerin seçiminde, *Hadislerle İslâm* (DİB Yayınları), *Riyâzü’s-Sâlihîn*’in tercümesi (DİB Yayınları), *Buhârî ve Müslim’den İnci Mercan Hadisler el-Lü’lüü ve’l-Mercân* (TDV Yayınları) ve temel hadis kaynaklarından yararlanılmıştır. Fetvalar, Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanlığınca hazırlanan *Fetvalar* adlı eserden alınmıştır. Hikmetli sözler için ise şu eserlerden istifade edilmiştir: Ya’kûb b. İshak el-Kindî, *Üzüntüden Kurtulma Yolları* (TDV Yayınları); Ebü’l-Hasan Ali b. Muhammed el-Mâverdî, *Din ve Dünya Hayatı İçin Ahlâk Yasaları* (TDV Yayınları); Yûsuf Has Hâcib, *Kutadgu Bilig* (TDV Yayınları); Mehmed Âkif Ersoy, *Safahât* (TDV Yayınları); Mevlânâ, *Konularına Göre Açıklamalı Mesnevî Tercümesi* (Ötüken Yayınları)...

Bueserin, başta din görevlileri olmak üzere sohbet ve derslerde istifade edecek herkese faydalı olmasını Yüce Rabbimizden niyaz ediyoruz.



1. GÜN

MEKKE: ŞEHİRLERİN ANASI

Âyet

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ مُصَدِّقٌ لِّلَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ
الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَى
صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩٢﴾

“Bu (Kur'an), Ümmülkurâ (Mekke) ve çevresindekileri uyarman için sana indirdiğimiz, kendisinden öncekileri doğrulayıcı mübarek bir kitaptır. Âhirete inananlar buna da inanırlar ve onlar namazlarını kılmaya hakkıyla devam ederler.” (En'âm, 6/92)

Hadis

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
يَوْمَ الْفَتْحِ فَتَحَ مَكَّةَ ” لَا هِجْرَةَ، وَلَكِنْ جِهَادٌ وَبَيَّةٌ، وَإِذَا اسْتَنْفَرْتُمْ
فَانْفِرُوا ” وَقَالَ يَوْمَ الْفَتْحِ فَتَحَ مَكَّةَ- “إِنَّ هَذَا الْبَلَدَ حَرَّمَهُ اللَّهُ يَوْمَ
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فَهُوَ حَرَامٌ بِحُرْمَةِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ
لَا يُعْصَدُ شَوْكُهُ، وَلَا يُنْفَرُ صَيْدُهُ، وَلَا يُلْتَقِطُ إِلَّا مَنْ عَرَفَهَا، وَلَا
يُخْتَلَى خَلَاهَا،” فَقَالَ الْعَبَّاسُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِلَّا الْإِذْخِرَ، فَإِنَّهُ لِقَبْرِهِمْ
وَلِئُيُوتَهُمْ، فَقَالَ: ”إِلَّا الْإِذْخِرَ“

İbn Abbas'ın naklettiğine göre Resûlullah (s.a.s.) Mekke'nin fethedildiği gün şöyle buyurmuştur: “Bugünden sonra hicret yoktur. Cihad ve niyet vardır. O hâlde (cihad için) seferberliğe



çağrıldığınızda seferber olun.” Yine Mekke’nin fethedildiği gün Peygamberimiz şöyle demiştir: “Allah, bu beldeyi gökleri ve yeri yarattığı gün haram (saygın ve dokunulmaz) kılmıştır. Burası Allah’ın haram kılması sebebiyle kıyamet gününe kadar dokunulmaz kalacaktır. Harem bölgenin dikenini kesilmez, av hayvanı korkutulmaz, kayıp malı ancak sahibine ulaştıracak kimse tarafından alınabilir. Yeşili koparılmaz.” İbn Abbas “Ey Allah’ın Resûlü, izhir otu hariç olsun çünkü o ısınmak için evlerde ve demircilerin ocağında kullanılıyor.” dedi. Bunun üzerine Resûlullah “İzhir hariç.” buyurdu. (Müslim, Hac, 445)

Fetva

» **Birden çok yerde evi olan bir kimse, buralara gittiğinde seferî olur mu?**

Bir kimsenin esas memleketinden ayrı olarak, on beş gün veya daha fazla kalmaya niyet ettiği yer vatan-ı ikâmettir. Dinî görevleri yapma konusunda vatan-ı ikâmetle vatan-ı aslî arasında fark yoktur. Yani vatan-ı ikâmette olan kişi de misafire ait olan dinî kolaylıklardan yararlanamaz.

Fıkıh kaynaklarındaki bir görüşe göre iki yerde kullandığı evi bulunan bir kimse bunlardan hangisine gitse mukim olur. (Bk. İbn Âbidîn, Reddül-Muhtâr, 2/131-132; Bilmen, İlmihal, 163) Buna göre bir belde kullandığı evi olan kimse oraya gittiğinde seferî sayılmaz.

Günümüzdeki bazı yaklaşımlara göre kişinin yazlığının olduğu yer de aslî vatanı gibidir. Dolayısıyla kişi, kendisine ait yazlık veya kışlık evinin ya da devremülkünün bulunduğu yerlerde namazlarını tam kılar.



Hikmetli Söz

Bu dünya, Peygamber'in gözünde Cenâb-ı Hakk'ı tesbih etmekte, onu noksan sıfatlardan tenzih etmeye dalmış gitmiş canlı bir varlıktır. Bize göre ise cansız, duygusuz bir dünyadır. Peygamber'in gözünde bu dünya aşkla, iyilikle, güzellikle dopdoludur. Başkalarının gözünde ise ölü ve cansızdır. Gökler de yeryüzü de onun gözünde Allah'ı tesbih ederek hızlı hızlı hareket hâlinde dönmede, o kerpiçten, taştan bile manalı sözler, nükteler duymaktadır. Duygusuz insanlara ise bu dünya tamamıyla dönmüş, ölmüş görünmektedir. Ben bu anlayışsız insanların gözlerindeki perdeden daha şaşılacak bir perde görmedim. (Mevlânâ, Konularına Göre Açıklamalı Mesnevî Tercümesi, trc. Şefik Can [İstanbul: Ötüken Yayınları, 2022], 4/274.)